

BRUNA

Periodic al ASOCIAȚIEI CRESCĂTORILOR DE TAURINE "BRUNA-SCHWYZ" - MARAMUREȘ

AN XXXII | Nr. 53 | martie-iunie 2026 | I.S.S.N. - 1582-747X

53

MOTTO

„Cine vorbește, seamănă, cine ascultă, culege.”

1991

2026

ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE „BRUNA-SCHWYZ” - MARAMUREȘ

ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE "BRUNA SCHWYZ" MARAMUREȘ

ZILELE ZOOTEHNIIEI ACT „Bruna Schwyz” -Maramureș ~ 35 ~

Program manifestări

- Adunarea festivă, dedicată aniversării a 35 de ani de la înființare
- Întuniri cu crescătorii - Sighet, Vișeu, Borșa, Petrova, Berbești, Ocna Șugatag, Săpânța, Târgu Lăpuș, Baia Mare.
- "Zootehnia de mâine"- concursuri tematice cu elevi de la școli din județ.
- Vizite la ferme din județ și din țară.
- "Asta-i lege, nu-i tocmeală"- specialiști de la principalele instituții județene de profil împărtășesc noutățile legislative, privind măsurile de sprijin în zootehnie.
- Întuniri cu personalul de coordonare al structurilor județene, afiliate tehnic la Asociația noastră
- Expoziții de taurine reprezentative de rasă "Bruna de Maramureș" – Borșa, Petrova, Săpânța, Desești, Berbești, Ieud, Săliștea de Sus. Bârsana
- Prezentare de carte și reviste
- "Dialoguri esențiale" - dezbateri de probleme de actualitate și perspectivă în zootehnie
- Conferința Națională: O rasă, o comunitate, o misiune
- Ziua zootehnistului

BRUNA

Apărută la
12 decembrie 1995.

Prima revistă editată de către o Asociație a crescătorilor de taurine din România

redacția

Colectivul redacțional:

Prof. Vasile Maciuc
Prof. Daniel Simeanu
Ing. Veronica Găină
Ing. Vinicius Pop
Ing. Ioan Godja
Dr. Florica Predescu
Dr. Gabriel Predescu
Ing. Dorel Codrea

Fondator:
Ing. Dorel Codrea

Dactilografiere:
Oros Anuța

Coordonator:
Dorel Codrea

35
ani

Periodic editat de:
ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE "Bruna-Schwyz" Maramureș
435500 Sighetu Marmației, str. Bogdan Vodă, nr. 244
Mobil: 0723-260831 e-mail: act.bruna@yahoo.com
www.asociatia-bruna.ro

TEHNOREDACTAT și TIPĂRIT la ASKA GRAFIKA, Sighetu Marmației
str. Gh. Doja, nr. 69, tel.: 0262-312915, e-mail: aska@aska.ro

DE 35 DE ANI. RASĂ, COMUNITATE, MISIUNE !

Dragi prieteni,

Avem onoarea și bucuria de a vă aduce la cunoștință că, în data de 20 Martie 2026, aniversăm 35 de ani de la constituirea Asociației Crescătorilor de Taurine „Bruna-Schwyz” Maramureș.

Înființată cu scopul de a sprijini crescătoria de taurine și de a promova rasa “Bruna de Maramureș”, Asociația a devenit , conform opiniei multora, un reper de profesionalism și implicare în sectorul zootehnic.

De la înființare și până în prezent, Asociația a urmărit consolidarea performanțelor genetice ale efectivelor, promovarea rasei ”Bruna de Maramureș” și reprezentarea intereselor membrilor în raport cu instituțiile publice și organisme de specialitate.

Printre realizările relevante ale organizației noastre se numără: sutele de tone de furaje furnizate crescătorilor, exportul a peste 500 capete tăurași de rasă Bruna (1992), editarea primei reviste de

specialitate - „Bruna” (1995), înființarea primei fabrici de brânzeturi a unei asociații de crescători (2001), primirea calității de membru în Federația Europeană a rasei (2002), acreditarea pentru conducerea Registrului Genealogic al rasei (2016), organizarea Conferinței Europene pentru rasa „Brună” (2023- Baia Mare).

Aniversarea celor 35 de ani reprezintă nu doar un moment de bilanț, ci și un angajament pentru viitor: continuarea sprijinirii crescătorilor, consolidarea poziției rasei “Bruna de Maramureș”, dezvoltarea unor proiecte durabile pentru comunitatea zootehnică.

Mulțumim tuturor membrilor, partenerilor și autorităților care ne-au fost alături. Împreună, ducem mai departe tradiția și performanța zootehniei maramureșene și, sperăm noi, a celei naționale.

*Cu considerație,
Președinte Dorel Codrea*

“AI CARTE, AI PARTE...”

Dacă apreciem rezultatele spectaculoase din țări ca Elveția, Germania, Austria, SUA, trebuie să știm că, la baza lor, au stat, de peste 100 de ani, programe de ameliorare genetică, puse în practică de Asociații conducătoare ale Registrului Genealogic (RG) pe fiecare rasă. Și ce este mai important, că ei le continuă și au de gând să le continue. De ce oare ?

Desigur că lucrurile sunt mult mai ample, pașii mult mai mulți, dar toate s-au făcut “cu cap”. Evoluția s-a bazat pe doi piloni importanți: selecția și reproducția, bine evidențiate în înscrisuri standardizate.

În contextul actual, noi susținem că este vital ca, spijinul cuplat pentru venit, să fie conectat cu activitatea de ameliorare. Făcută la scara fiecărei rase, la nivel de țară. Numai aceasta poate duce la progres.

Trebuie avut în vedere că în procesul de ameliorare se vizează și unele direcții, altele decât nivelul productiv: adaptabilitatea la condițiile specifice de mediu, rezistența la diverși factori patogeni, fitness, valorificarea anumitor resurse furajere, diferite componente ale laptelui, sănătatea ugerului s.a. Toate acestea au un aport deosebit la impunerea unei rase.

Unii susțin că sprijinul cuplat ar trebui să fie legat de performanța economică a sectorului. Dar, aici, tocmai performanțele productive își pun amprenta într-un mod decisiv, iar fără ameliorarea genetică a efectivelor nu vom avea realizări deosebite.

Așadar, rămâneți cuplați la RG, sau Cartea de rasă: **“ai carte, ai parte” !**

Bruna

DECIZIE CORECTĂ PENTRU CRESCĂTORII DE ANIMALE!

Acordul provizoriu la care au ajuns Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene privind simplificarea Politicii Agricole Comune (PAC), este un pas important pentru creșterea flexibilității și eficienței intervențiilor destinate fermierilor.

Unul dintre elementele esențiale ale acestui pachet este extinderea eligibilității investițiilor finanțate prin fonduri europene, care va permite și achiziția de animale în cadrul Planurilor Strategice PAC, măsură promovată de România la nivelul Consiliului de Miniștri ai Agriculturii, de la Bruxelles.

Fermierii români au nevoie de sprijin real pentru a-și dezvolta efectivele și a crește competitivitatea fermelor. De aceea, MADR a propus, la Bruxelles, ca achiziția de animale să devină eligibilă prin Planul Național Strategic, iar această propunere a fost acceptată la nivel european. Această decizie răspunde nevoilor reale din zootehnie și va permite tinerilor fermieri să își dezvolte fermele cu finanțare europeană.

Statele membre U.E. vor putea sprijini investițiile în reproducție, genetică și modernizarea fermelor zootehnice, asigurând în același timp trasabilitatea și

bunăstarea animalelor.

Acordul provizoriu la nivel european urmează să fie adoptat formal de către Consiliul UE și Parlamentul European în perioada următoare, iar ulterior prevederile vor fi integrate în regulamentele aplicabile pentru perioada de programare 2023–2027. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale va adapta, în consecință, intervențiile din Planul Național Strategic pentru a oferi fermierilor români posibilitatea de a accesa sprijin financiar pentru achiziția de animale, consolidând astfel un sector vital pentru economia agricolă națională.

P.S.

În propunerea pe care am făcut-o cu 3 ani în urmă către Ministerul Agriculturii, am solicitat sprijin pentru crescătorii care obțin și cresc tineretul femel până la prima fătare.

Ar fi un sprijin pentru susținerea unor cheltuieli făcute în cea mai costisitoare perioadă din creșterea bovinelor și, totodată, o încurajare pentru implementarea Programelor de ameliorare pe rase, prin intrarea în circuitul productiv și reproductiv a noilor generații de animale.

CÂTEVA RECOMANDĂRI CÂND CUMPĂRAȚI ANIMALE

La cumpărarea animalelor, se vor avea în vedere:

- Vânzătorul trebuie să prezinte dovada proprietății animalului;
- Animalul trebuie să fie identificat (numărul matricol, crotalie, etc.)
- Dezvoltarea corporală să fie în concordanță cu vârsta animalului;
- Animalele să nu manifeste agresivitate;
- Vacile să aibă ugerul funcțional;
- Să se facă proba de muls;

Recomandări:

- Nu se cumpără animale seara sau noaptea;

- După luna a 7-a /8-a de gestație, este bine să se evite achiziționarea și transportul pe distanțe lungi a animalelor;

- Este bine să se achiziționeze vaci și juninci care vor fâta în lunile octombrie - martie (viței mai viguroși, producții de lapte mai bune, etc.)

- La vaci se va verifica viteza de cedare a laptelui, prin muls, și calitatea acestuia – grăsime, proteine etc.

De reținut:

- Animalele, indiferent de categorie, se prezintă în mișcare.

S-A FĂCUT... ORDINE

În România s-a găsit o formă coerentă, și se pare, eficientă, de a ordona lucrurile în zootehnie. Și s-a ales forma sprijinului cuplat pentru venit, vizând o coagulare a numărului și calității animalelor, condiționat de înscrierea animalelor în lucrările de ameliorare, în speță în Registrul Genealogic .

S-au încheiat structuri asociative care si-au luat în serios statutul de societăți de ameliorare, altele devenind parteneri în estimarea câștigului genetic.

S-au angajat, cu carte de muncă, la fiecare din zecile de asociații, specialiști, tehnicieni operatori, controlori, participând toți, în teren sau la calculator, în derularea optimă a acestei importante activități.

S-au preselecat efectivele care să fie cuprinse în lucrările COP, în baza normelor tehnice, s-au achiziționat / închiriat softuri de prelucrare a informațiilor culese, s-au sintetizat datele și ierarhizat valoric efectivele, au fost selectate mamele de taur, s-a importat MSC de la cei mai buni tauri, la nivel interna-

țional (care s-a distribuit gratuit, la mamele de taur), s-au obținut și testat genomic producții masculine din împerecheri nominalizate, s-au recoltat și distribuit gratuit câte 1000 doze pe tăuraș, pentru însămânțarea femelelor de rasă „Brună” din țară. Iar, după fătare, ficele tăurașilor în testare, au fost cuprinse în controlul oficial și evaluate fenotipic și ca performanță, pentru confirmarea valorii genomice a taurilor din care provin.

Adică s-a făcut o anumită ordine . Că dezordine a fost destulă. Atât de multă, încât s-au făcut încrucișări peste rasele locale într-un mod aberant, unele rase, cum ar fi ”Bruna de Maramureș”, - ajungând, în anul 2010, aproape în starea critică.

Își mai amintește cineva când s-au mai făcut toate aceste lucrări tehnice, înainte? A cam trecut destul timp. Ar fi cazul, dacă nu imperios necesar, să fie sprijinite și în continuare. În folosul tuturor, dar - în mod sigur - și al țării!

European Brown Swiss Federation
November 4, 2025 · 🌐

📅 Save the Date !

After a fantastic edition in Romania in 2023, the European Brown Swiss Conference is coming back --> this time in Gijón, Asturias, Spain, from September 23rd to 25th, 2026 🇪🇸🇪🇺

Join us for an inspiring program featuring:

- 📍 Farm visits
- 🎓 Scientific & technical presentations
- 🏆 Spanish National Brown Swiss Show

Stay tuned for more details ! [Asociación de Raza Parda](#)

[#brownswiss](#) [#morethanmilk](#) [#meandmybrownswiss](#) [#brownswisslove](#) [#gijon](#) [#conference2026](#)

📅 Save the Date!

După o ediție fantastică în România în 2023, Conferința Europeană Brown Elvețian revine --> de data aceasta în Gijón, Asturias, Spania, între 23 și 25 septembrie 2026 🇪🇸🇪🇺

Alătură-te nouă pentru un program inspirator care prezintă:

- 📍 Vizite la fermă
  - 🎓 Prezentări științifice & tehnice
  - 🏆 Spectacolul național spaniol maro elvețian
- Brown Swiss**

Rămâneți pe fază pentru mai multe detalii! [Asociación de Raza Parda](#)

[#brownswiss](#) [#morethanmilk](#) [#meandmybrownswiss](#) [#brownswisslove](#) [#gijon](#) [#conference2026](#)

ELVEȚIA, POTENȚIAL REPER?

Zootehnia din Elveția reprezintă un model de eficiență economică, bazat pe integrarea producției primare cu procesarea laptelui în brânzeturi maturate. Rasa Bruna-Schwyz (Brown Swiss/Braunvieh) ocupă un rol central în acest sistem, datorită echilibrului între producție, compoziția laptelui și adaptabilitatea la condiții montane.

Agricultura elvețiană este caracterizată de ferme familiale de dimensiuni mici și medii, integrate într-un sistem cooperatist solid. Zootehnia reprezintă componenta dominantă a producției agricole, iar laptele este principalul produs.

Caracteristici structurale:

- 15–30 vaci/fermă (medie națională);
- orientare majoritară spre procesare locală;
- pondere ridicată a pășunatului sezonier alpin;
- lanț valoric scurt: fermă – cooperativă – procesare – comercializare.

Aproximativ 40–45% din laptele produs este transformat în brânzeturi, multe certificate AOP (Appellation d’Origine Protégée).

Rasa Bruna-Schwyz reprezintă aproximativ 25–30% din efectivul de vaci de lapte al Elveției, fiind dominantă în zonele montane și colinare.

Comparativ cu rasele hiperspecializate pentru volum, Bruna-Schwyz oferă un echilibru între cantitate și calitate, fiind preferată în fermele care valorifică laptele prin procesare.

Laptele rasei Bruna-Schwyz prezintă frecvent varianta genetică kappa-caseină B, asociată cu:

- coagulare mai rapidă;
- textură mai fermă;
- randament superior în producția de brânzeturi;
- pierderi reduse în zer.

Elementele esențiale ale succesului elvețian:

- cooperative regionale bine organizate;
- trasabilitate strictă;
- control riguros al calității;
- protejarea denumirilor de origine;
- susținere publică pentru agricultura montană.

Prin acest model, un litru de lapte, transformat în brânză maturată, poate genera de 2–3 ori mai multă valoare, decât laptele vândut ca materie primă.

Zonele montane ale României prezintă similitudini structurale cu regiunile alpine:

- pajiști naturale cu biodiversitate ridicată;
- ferme familiale de dimensiuni reduse;
- tradiție în producția de brânzeturi.

Direcții posibile de adaptare:

1. Selecție genetică orientată spre proteină și randament la coagulare.
2. Introducerea sau ameliorarea rasei „Bruna” în fermele montane.
3. Dezvoltarea micro-unităților de procesare la nivel de fermă.
4. Consolidarea cooperativelor pentru maturare și comercializare.
5. Certificarea produselor regionale.

Concluzii

Modelul elvețian demonstrează că performanța în zootehnie nu este determinată exclusiv de producția maximă pe cap de animal, ci de integrarea eficientă a lanțului valoric.

Pentru România, adaptarea acestui model în zonele montane, poate contribui la creșterea competitivității și la dezvoltarea unui sector lactat orientat spre produse premium, nu doar spre volum.

FURAJAREA VACILOR DE LAPTE ÎN PERIOADA DE PĂȘUNAT

Hrana de bază a vacilor de lapte, în perioada de pășunat, din punct de vedere nutritiv și economic, poate acoperi 60% -până la 100% din necesar.

Acest lucru impune întocmirea unui conveier verde, care să asigure necesarul de masă verde, de primăvara timpuriu și până toamna târziu.

Când se stabilește necesarul de furaje verzi, se vor folosi normele de hrană majorate cu 15%, având în vedere greutatea corporală a animalului, vârsta, starea de întreținere și producția de lapte planificată.

Nutrețurile verzi, îndeosebi amestecurile de leguminoase și graminee, sunt bine echilibrate energo=proteic și au un conținut bogat în vitamine și în săruri minerale.

Masa verde, administrată în cantități de 60-80kg/zi, poate asigura producții de 13-15 litri de lapte pe zi. Peste acest nivel productiv, se impune suplimentarea rației cu amestecuri de concentrate, în cantitate de 0,2-0,3 kg / litru de lapte. Consumul furajului verde este influențat de calitatea acestuia, care este dependentă de compoziția floristică și de stadiul de vegetație, dar și de nivelul productiv al animalului, astfel încât o vacă de 600 kg greutate vie, la o producție zilnică de 12 l lapte, consumă circa 57 kg de masă verde, iar la 20 l lapte /zi ingeră 77 kg.

În folosirea furajelor verzi în hrana vacilor de lapte se impune:

- Trecerea treptată, în decurs de 10-14 zile, de la regimul de hrănire cu furaje conservate la alimentația cu furaje verzi.
- Înaintea administrării furajelor verzi sau a scoaterii vacilor la pășunat, se va asigura un tain cu furaje uscate;
- Furajele verzi se vor folosi numai în stare proaspătă și nu încinse, poluate sau cu rouă
- Lucerna și trifoiul se vor administra sub formă pălită;
- Când la cultura de proveniență s-au utilizat îngrășăminte chimice cu azot, se va efectua un control chimic, privind conținutul în nitriți-nitrați

pentru prevenirea intoxicațiilor;

- Hrănirea cu furaje verzi să se asigure pe o perioadă cât mai lungă de timp.

Măsuri tehnico - organizatorice pentru pășunatul rațional:

- Asigurarea unui pășunat permanent;
- Delimitarea suprafețelor de pășunat și a numărului de parcele;
- Asigurarea apei de băut;
- Amenajarea de căi de acces, precum și a construcțiilor simple de adăpostire (șoproane, umbrare, padocuri)
- Organizarea programului de pășunat, cu stabilirea datei de început, a duratei și a frecvenței pășunatului pe o parcelă;

În cazul în care pășunea nu asigură necesarul de substanțe nutritive, se suplimentează cu masă verde sau cu fân până la acoperirea necesarului de substanță uscată. De asemenea, se impune și administrarea furajelor concentrate, la vacile cu producții de peste 15 litri de lapte.

VIȚICĂ AZI, RECORDISTĂ MAINE?

În primele 8-10 săptămâni din viața unei vițeale, se pregătește terenul pentru întreaga sa viață productivă.

Pentru fiecare 100 de grame de creștere zilnică suplimentară pe care o obțineți la o vițea neînțarcată, sunt de așteptat până la 300 kg de lapte în plus, doar în timpul primei lactații. Să presupunem că hrănirea oferă un spor mediu zilnic de 0,5 kg, în loc de 0,8 kg. În acest caz, se pot pierde peste 900 kg de lapte la prima lactație, de la fiecare primipară pe care o creșteți.

Reducerea laptelui sau a înlocuitorilor de lapte la 10% din greutatea corporală îi determină pe vițeale să consume hrană solidă mai devreme, determinând o dezvoltare mai rapidă a rumenului. Deci, limitarea laptelui la 4 litri zilnic, eliminarea mai rapidă a laptelui, duce la economii la înlocuitorii de lapte și dezvoltarea rumenului.

Limitarea aportului de nutrienți în timpul acestei perioade critice de dezvoltare nu creează vaci mai productive, ci le limitează permanent potențialul.

Nutriția și îngrijirea pe care le primește o vițea în primele săptămâni de viață îi programează, în esență, productivitatea viitoare.

Două puncte ar trebui să remodeleze fundamental programul pentru creșterea vițealelor:

Sporul mediu zilnic: Fiecare 100 g/zi suplimentar de creștere înainte de înțarcare se traduce prin 300 kg mai mult lapte, mai multă grăsime și mai multe proteine în prima lactație. O creștere mai mare a produs în mod constant randamente mai mari, fără un efect de stagnare.

Aportul de substanță uscată din lichide: 0,79-0,80 kg de substanță uscată din furaje lichide (lapte sau înlocuitor de lapte) au creat răspunsul optim

la prima lactație. Acest „punct ideal” echilibrează furnizarea unei nutriții suficiente pentru o creștere excelentă, încurajând în același timp un aport adecvat de hrană starter pentru dezvoltarea rumenului.

Dacă vă hrăniți vițeale de două ori pe zi cu un înlocuitor de lapte 20/20 (20% proteine, 20% grăsimi) la 1,5-2,0% din greutatea corporală (abordarea tradițională), probabil că furnizați doar aproximativ 0,4-0,5 kg de substanță uscată zilnic. Conform acestei analize, funcționați la aproximativ jumătate din nivelul optim.

Aportul de lichide înainte de înțarcare este în strânsă legătură cu producția din prima lactație – prea puțin limitează drastic potențialul, în timp ce cantitățile excesive pot fi contraproductive. Valoarea optimă pare a fi în jur de 0,8 kg de substanță uscată zilnic, ceea ce se traduce în aproximativ: 6-7 litri de lapte integral (12,5% substanță uscată) 6 litri de înlocuitor de lapte.

Punctul pe **!** ... *parafrazând*

A V E R T ! S M E N T

Consumul excesiv (de scăzut) de lapte dăunează grav sănătății ... !

PACHET AJUTOARE PENTRU TINERII FERMIERI, CRESCĂTORI DE ANIMALE!

Pachetul de pornire pentru tinerii fermieri, pentru noul exercițiu financiar 2028-2034.

1. Ce include acest pachet?

Include un set de următoarele măsuri, în conformitate cu strategia de reînnoire a generațiilor în agricultură:

- (a) sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri;
- (b) sprijin cuplat pentru venit pe suprafață pentru tinerii fermieri;
- (c) sprijin pentru micii fermieri, care vizează tinerii fermieri;
- (d) sprijin pentru investiții, cu o intensitate mai mare a ajutorului pentru tinerii fermieri;
- (e) posibilități de finanțare a investițiilor implementate de tinerii fermieri prin intermediul instrumentelor financiare în conformitate cu articolul 71 din Regulamentul (UE) ;
- (f) sprijin pentru înființarea de întreprinderi rurale;
- (g) intervenții de cooperare, care facilitează accesul la inovare, prin intermediul proiectelor grupurilor operaționale;

(h) intervenții de cooperare, care facilitează cooperarea între generații, inclusiv succesiunea fermelor;

- (i) sprijin pentru serviciile de ajutor agricol;
- (j) accesul la servicii de consiliere și programe de formare, adaptate nevoilor tinerilor fermieri.

2. Statele membre integrează în conceperea măsurilor menționate la alineatul (1) legăturile și sinergiile cu alte măsuri prevăzute în planurile lor PNR, în special în ceea ce privește măsurile de facilitare a succesiunii intergeneraționale și a reînnoirii generațiilor, investițiile pentru înființarea de întreprinderi rurale sau accesul la instrumente financiare și utilizarea acestora.

3. Pentru a facilita accesul la intervențiile menționate, statele membre instituie un punct unic de acces pentru tinerii fermieri, care poate furniza, printre altele, informații privind oportunitățile și procedurile de sprijin și poate facilita intrarea și stabilirea în sectorul agricol, inclusiv depunerea de cereri de finanțare și orientări, potrivit propunerii de regulament european.

CONDIȚII MINIME PENTRU BUNĂSTAREA ANIMALELOR

Condiții minime pentru bunăstarea animalelor din gospodării sunt:

- Amplasarea adăposturilor trebuie să se facă în zone lipsite de poluare (să nu fie în apropiere de fabrici, etc).
- Adăpostirea să fie corespunzătoare (să fie asigurate următoarele condiții: spațiu, temperatura optimă, concentrația gazelor să se mențină la un nivel adecvat, umiditatea).
- Materialele folosite pentru construcția adăposturilor și a echipamentelor cu care animalele vin în contact să nu dăuneze acestora, să poată fi dezinfectate și curățate, suprafețele de contact să nu prezinte margini ascuțite, care să poată afecta animalele.
- Adăposturile să beneficieze de iluminarea necesară, să fie disponibile și surse de iluminare artificială, fixe sau mobile, care să permită examinarea minuțioasă a animalelor, în orice moment.
- Accesul la hrană și apă trebuie asigurat la intervale de timp corespunzătoare vârstei și sexului animalului, asigurându-se un front de furajare și adăpare suficient, astfel încât să nu apară confruntări între animale (cazul în care sunt mai multe în adăpost).
- Să se aplice măsurile de igienă corporală necesare, cu scopul menținerii funcțiilor pielii, părului, ongloanelor, copitelor, coarnelor.
- Libertatea de mișcare nu trebuie să fie restricționată într-atât încât să provoace suferință, animalele legate trebuie să beneficieze de spațiu suficient pentru necesitățile fiziologice și pentru exprimarea comportamentului specific, cât mai aproape de cel natural.
- Asigurarea apei să fie în cantitatea și calitatea necesare, potrivit cu specia, starea fiziologică și condițiile de mediu.
- Animalele să beneficieze de hranire diferențiată, conform cerințelor fiziologice, cu furaje de calitate, fără riscuri pentru sănătatea animalelor și a consumatorilor.

CEA MAI IMPORTANTĂ CATEGORIE, ÎN FERMA DE VACI DE LAPTE

Ultimele săptămâni de gestație, fătarea și apoi primele săptămâni de lactație sunt definite ca perioada de „tranziție”, iar „vaca în tranziție” reprezintă cea mai importantă categorie de animale într-o fermă de vaci de lapte.

În orice fermă de vaci de lapte rezultatul final, adică producția de lapte, este rodul unei activități complexe care depinde de numeroși factori. Identificarea factorilor limitativi ai producției de lapte, specifici fiecărei ferme, este deosebit de importantă, dar, cu siguranță, managementul vacilor în tranziție, alături de buna gestionare a creșterii vițelilor sunt factorii limitativi esențiali.

La trecerea de la perioada neproductivă (gestație și repaus mamar) la cea productivă pot să apară numeroase probleme metabolice și boli, mai mult sau mai puțin vizibile sau grave. Numeroase studii arată că cei mai importanți factori care limitează producția de lapte sunt, în ordinea redării: calitatea furajelor, apoi confortul animalelor, genetica, managementul vacilor în tranziție, ingestia de substanță uscată, cantitatea, consistența și disponibilitatea furajelor, precum și calitatea apei.

O gestionare necorespunzătoare a vacilor în tranziție nu duce doar la pierderi de producție, ci și la pierderi de animale. Imediat după fătare, peste 50% dintre vaci se confruntă cu una sau mai multe probleme de sănătate ale căror manifestări sunt, sau nu, vizibile clinic.

Mai mult, 25% din pierderile de animale, într-o fermă de vaci de lapte, au loc într-un interval imediat următor intrării în lactație, adică în perioada de tranziție. În plus, pierderilor economice cauzate de scăderea producției de lapte li se adaugă costurile cu tratamentele sanitar-veterinare, o reproducție defectuoasă și, în final, creșterea ratei de reformă/înlocuire.

Aceste situații apar, în principal, din cauza pregătirii necorespunzătoare a vacilor în perioada de repaus mamar, știut fiind că atunci când consumul de substanță uscată scade înainte de fătare, acest apetit redus se păstrează și după fătare.

Prin urmare, crește incidența cetozelor. Vacile cu o producție mare de lapte au nevoi energetice ridicate, iar dacă aportul energetic din rație nu este

suficient, organismul recurge la arderea grăsimilor corporale pentru a produce energie. Aceste probleme metabolice pot să apară din cauza pregătirii necorespunzătoare a vacilor în perioada de repaus (sau a junincilor în ultima parte a gestației).

Animalele răspund la stabilitate. Confortul animalelor, condițiile generale de mediu și igiena precare pot să altereze nu doar consumul de furaje, ci și răspunsul imun specific individual, respectiv consumul de energie, situație care va genera apoi o balanță energetică negativă. De asemenea, toți acești factori vor afecta fertilitatea animalelor. O atenție deosebită trebuie acordată furajării restricționate înaintea fătării și evitarea suprafurajării animalelor, știut fiind că există o relație directă între furajarea înainte de fătare și volumul hranei după fătare.

Astfel că, pentru a asigura necesarul mediu adecvat pentru fiecare animal, este recomandată totuși o „ușoară supradozare” a rației, în special în ceea ce privește conținutul de proteină și de aminoacizi esențiali.

după Penn State University

- CONSIDERAȚII -

ÎMBUNĂȚIREA CALITĂȚII LAPTELUI, PRIN FURAJARE

O furajare neconformă rumegătoarelor, deci cu un conținut redus de fibră brută, sau o rație neechilibrată, nu permite o funcționare normală a prestomacelor, determinând o scădere a parametrilor de conținut al laptelui.

Furajarea trebuie să fie conformă fiziologiei rumegătoarelor

- Prin acțiunea microorganismelor, furajele bogate în amidon și zaharide (cereale, sfeclă furajeră, cartofi, tăiței de sfeclă) se degradează rapid în acizii grași volatili (acid acetic, propionic, butiric) în rumen, scăzând PH-ul acestuia, dezvoltând o acidoză subclinică.

- Bacteriile care descompun celuloza dispar la PH mai acid, furajul rămâne mai îndelungat în rumen, scade producția de acid acetic, scăzând sinteza de grăsimi, scade în primul rând conținutul de grăsime al laptelui.

- Lipsa de energie nu permite microflorei ruminale să transforme proteina, care este descompusă în rumen, în proteină proprie, care se absoarbe în intestinul subțire, scăzând astfel conținutul în proteină al laptelui.

- Ph-ul ruminal poate să fie tamponat de vacă numai prin salivă, care conține bicarbonat de sodiu, având reacție alcalină și se produce în cantitate suficientă numai după o rumegare a furajelor cu o structură suficient de mare.

- Furajarea trebuie începută cu o rație cu structură mai mare, și componentele cu o structură mai redusă trebuie să alterneze cu cele cu o structură mai bună, favorizând rumegarea și producția de salivă.

- La pășune, în special cea de otavă, este recomandată administrarea unui fân de calitate.

- Consumul redus de apă influențează negativ consumul de furaje, influențând negativ și conținutul laptelui (adăpătoare cu viteză redusă de umplere, apa mai rece de 10 C, apa care nu este proaspătă sau curată).

- Carența în elemente minerale afectează metabolismul, influențând negativ sinteza laptelui și parametrii de conținut.

Alcătuirea rațiilor de amestec unic

- Furajul unic administrat cu remorci tehnologice, prin dozarea exactă a componentelor și fără schimbări bruște a conținutului ruminal, face posibil o funcționare mai eficientă a rumenului și un conținut mai bun al laptelui.

- Furajul cu structură (lungimea de câțiva centimetri) trebuie să fie de cel puțin 40% din substanța uscată a rației. Cum putem determina dacă animalele consumă o rație cu structură potrivită?

- La grajdurile cu întreținere liberă 2/3 din animale trebuie să mănânce sau să rumege.

- La grajdurile de întreținere legată, la 2 ore după furajare, 2/3 din animale trebuie să rumege

Modul de administrare a furajelor concentrate

- Echilibrarea rațiilor furajere;

- Optimizarea amestecurilor furajere pe categoriile de producție;

- Administrarea concentratelor în cantități de 2 kg pe un tain, de mai multe ori pe zi;

- Conținutul ridicat al rației furajere în grăsimi, scade procentul de grăsime a laptelui, fiindcă formează o peliculă pe furajele fibroase, împiedicând digerarea acestora. Astfel, se reduce cantitatea de acizi grași volatili, scăzând și conținutul de grăsime al laptelui;

- Rația zilnică nu are voie să conțină mai mult de 6% grăsimi, ceea ce la 20 kg de SU înseamnă 1,2 Kg de grăsime.

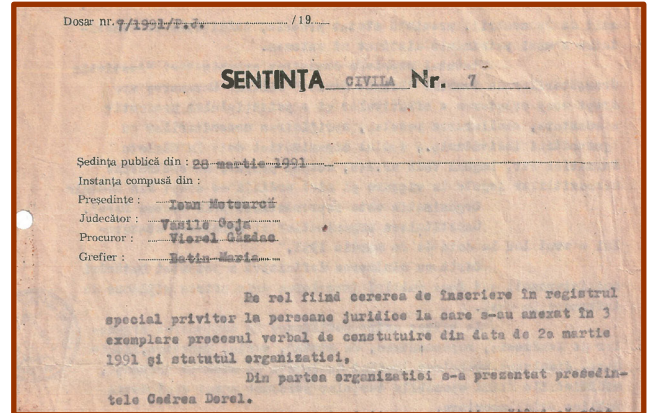

ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURI

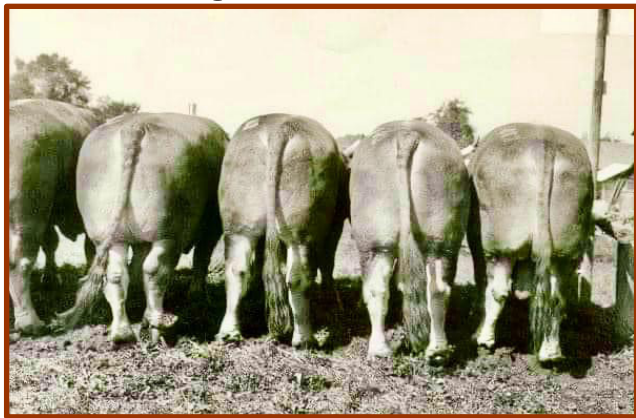
CRESCĂTORI DE ANIMALE

ÎNFIINȚARE - 20 MARTIE 1991

TĂURAȘI PENTRU EXPORT

LIVRAREA A SUTE DE TONE DE FURAJE

PRIMA REVISTĂ A UNEI ASOCIAȚII (ÎN ROMANIA, APĂRUTĂ ÎN 1995)

PARADA RASEI BRUNA - 1999 ÎN CENTRUL MUNICIPIULUI

RASE "BRUNA SCHWYZ" - MARAMUREȘ

**PRIMA UNITATE DE PROCESARE
A LAPTELUI A UNEI ASOCIAȚII - 2001**

**TAURĂȘ DIN LOTUL
ÎN TESTARE**

**ÎNTRUNIRI ȘI SEMINARII CU
CRESCĂTORII**

EXPOZIȚII LOCALE ȘI ZONALE

**CONFERINȚA EUROPEANĂ
RASA BRUNA
BAIA MARE 2023**

Rasa este o populație în cadrul speciei, formată de către om, cu un efectiv suficient de mare care să-i permită evoluția sub influența selecției, Rasele sunt interfertile și nu prezintă mecanisme de izolare reproductivă controlate genetic. Izolarea reproductivă a raselor se poate face prin bariere geografice sau politice sau de către om, prin intermediul registrelor genealogice;

Conservarea „ex situ” înseamnă conservarea materialului genetic al animalelor în afara ecosistemului său natural;

Rasă în conservare este un grup de animale izolate reproductiv, indigene sau din străinătate;

Rasă indigenă –rasă formată pe teritoriul României sau importată în urmă cu peste 30 de ani, bovinelor sau 20 de ani pentru alte specii, care au un coeficient de izolare reproductivă de peste +0,8;

Rasă străină este un grup de animale, originar din altă țară și care sunt cuprinse în evidențele zootehnice - registre genealogice din România, în ultimii 30 de ani pentru bovine sau 20 de ani pentru alte specii;

Rasă recuperată este un grup de animale care posedă caracteristicile unei rase vechi indigene, considerată dispărută;

Linia este un grup de animale izolat reproductiv, diferit fenotipic de alți indivizi ai aceleiași rase sau specii;

Femelă adultă de reproducție – femelă înscrisă în registrul genealogic sau zootehnic și care a fătat cel puțin o dată;

Program național de conservare – lista raselor și liniilor în stare critică, în pericol de dispariție, vulnerabile și a celor nesigure, care au programe de conservare, întocmită de Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie „Prof.Dr. G.K. Constantinescu”;

Program de conservare a rasei sau liniei – document întocmit de asociația care conduce registrul genealogic și/sau zootehnic al rasei sau liniei care cuprinde ansamblul de reguli, acțiuni și măsuri privind conservarea, caracterizarea, colectarea și utilizarea resurselor genetice, pentru evoluția rasei sau liniei în izolare reproductivă, pentru menținerea identității rasei și a diversității genetice a animalelor, aprobat de Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie „Prof.Dr. G.K. Constantinescu”.

HIPOCALCEMIA DUPĂ FĂTARE

Hipocalcemia este cea mai des întâlnită afecțiune-problemă după fătare. Este important de urmărit atât hipocalcemia clinică, cât și cea subclinică.

Hipocalcemia clinică se manifestă de regulă în cazul unei concentrații totale de calciu seric de sub 1 mmol/litru, în prezența unor concentrații normale de proteine plasmatic.

Dacă administrăm calciu imediat după fătare, acesta poate avea un efect negativ asupra producției de lapte și a hemostazei calciului în organismul animalelor aflate la începutul lactației”.

Pentru ca vacile să fie mai productive, un adăpost trebuie să asigure: o ventilație bună, o zonă de odihnă confortabilă și uscată, un acces bun la furaje și la apă, precum și o pardoseală stabilă și sigură în mișcarea animalelor.

Principiul separării animalelor pe categorii fiziologice în perioada de tranziție trebuie respectat cât mai strict, pentru a asigura confortul minim necesar fiecărui individ. Se recomandă ca adăposturile pentru animalele în tranziție să aibă așternut permanent, păstrat uscat și un spațiu de circa 11-12 mp/vacă, cu așternut moale și uscat sau așternut pe saltele. De asemenea, trebuie asigurat un spațiu de hrănire suficient (cca. 76 cm) pentru fiecare animal.

Un alt element important în rația vacilor de lapte, dar căruia nu i se acordă atenția cuvenită, este fosforul, deoarece studii recente au arătat că rațiile cu un nivel scăzut de fosfor au îmbunătățită homeostaza calciului. De asemenea, în rațiile furajere ale vacilor de lapte nu trebuie neglijate vitaminele și microelementele esențiale.

CE ESTE...

DISTOCIA

Distocia apare atunci când o vacă sau alte animale nu își pot naște produșii în mod natural, - fără ajutor - și fătarea devine dificilă.

Dacă nu este tratată prompt, atât mama, cât și produsii pot muri, sau ar putea suferi daune reproductive de durată.

Cauzele distociei*Cauze fetale:*

- Fetus supradimensionat .
- Poziție anormală a fetusului (picioare răsu-cite sau cap, înapoi sau lateral)
- Deformări fetale sau gemeni încurcați

Cauze materne:

- Pelvis mic sau îngust (comun la junincile tinere)
- Conracții uterine slabe sau epuizate (din cauza scăderii calciului sau a sănătății precare)
- Obstrucții în canalul natal (umflături, cicatrici, tumori)

Cauze legate de management și de mediu:

- Alimentație slabă înainte de fătare
- Utilizarea masculilor mari pe femelele mici
- Lipsa supravegherii în timpul travaliului
- Manipulare necorespunzătoare sau brută în timpul fătării

Semne de avertizare ale distociei:

- Animal agitat, timp de peste 30-60 de minute, fără progrese
- Doar picioarele sau capul vizibile în poziții anormale
- Sângerare urât mirositoare

- Oboseală extremă sau incapacitatea de a sta în picioare
- Lipsa contracțiilor, în ciuda semnelor de travaliu

Dacă observați oricare dintre acestea — apelați imediat medicul veterinar! Ce ar trebui să facă fermierii: Reținerea în siguranță a animalului;

Curățarea vulvei și purtarea de mănuși;

Folosirea lubrifianțelor înainte de verificare;

Oprirea imediată și apelarea la un veterinar dacă prezentarea este anormală;

- Asigurarea de apă și confort;

- Nu trageți niciodată cu forța — acest lucru poate provoca vătămări interne sau deces.

Cum se gestionează distocia?

Prevenția este mai bună decât vindecarea;

Folosirea taurilor potriviți pentru femelele de dimensiuni mai mici;

Asigurarea unor rații echilibrate în timpul gestației (evitarea supraîngrășării);

Observarea atentă a animalelor în apropierea fătării;

Păstrarea zonelor de fătare curate și calme;

Anunțarea unui veterinar când când apar complicații.

Distocia poate fi prevenită și gestionată, atunci când este detectată devreme.

Observarea la timp, manipularea atentă și asistența veterinară pot salva atât vaca, cât și produșii, îmbunătățind productivitatea fermei și bunăstarea animalelor.

REGIUNI... CORPORALE

Grebănul

Baza anatomică: apofizele spinoase ale primelor 5-7 vertebre dorsale, cartilajele suprascapulare și ligamentul cervical.

Delimitare: anterior de gât, posterior de spinare și lateral de spete. Grebănul este format dintr-o creastă mediană și două planuri laterale. Indiferent de tipul morfo-productiv al taurinelor, grebănul trebuie să fie lung, larg și bine îmbrăcat în musculatură, având marginea superioară la același nivel cu gâtul, spinarea și șalele.

Rasele de lapte au “grebănul simplu” și potrivit de larg. Dezvoltarea insuficientă a musculaturii regionale determină apariția defectului “grebăn ascuțit” (“grebăn în acoperiș”) caracterizat printr-o osatură mediană proeminentă și planurile laterale unite într-un unghi ascuțit.

Rasele mixte au grebănul lung, larg și musculos, simplu și la același nivel cu spinarea și șalele.

Datorită condițiilor deficitare de creștere, furajare și exploatare, regiunea grebănului poate devia de la forma și dimensiunile specifice cu implicații negative asupra rezistenței organice și a longevității productive a animalelor.

Principalele defecte întâlnite la grebăn sunt următoarele: grebănul simplu despicat, grebănul dublu despicat, grebănul fals ascuțit și grebănul înfundat.

- *Grebănul simplu despicat* apare ca efect al reducerii tonicității musculare ce fixează spetele pe fețele laterale ale cutiei toracice. În acest caz cartilajele suprascapulare ale spetelor proemină peste nivelul liniei superioare a grebănului, iar între ele apare un șanț longitudinal.

Stabulația prelungită, exploatarea intensivă pentru producția de lapte și vârsta înaintată sunt factori favorizanți pentru acest defect. Este considerat foarte grav la tineret și mai puțin grav la animale bătrâne.

- *Grebănul dublu despicat* constituie o agravare a defectului anterior. Ca prezentare, spetele se îndepărtează mult de trunchi și proemină evident deasupra liniei superioare a trunchiului, delimitând

de o parte și de alta a acestuia două depresiuni liniare ca două despicături, de o parte și de alta a apofizelor spinoase a vertebrelor dorsale.

Forme nedorite ale grebănului:

- 1 - grebăn simplu despicat;
- 2 - grebăn dublu despicat.

- *Grebănul fals ascuțit* este cel mai grav defect întâlnit la nivelul acestei regiuni corporale. În acest caz, spetele proemină atât de mult deasupra apofizelor spinoase dorsale încât cartilagiile suprascapulare se unesc deasupra grebănului dând impresia unui grebăn ascuțit. Acest defect se poate recunoaște prin observarea cu ochiul liber și prin palpate (nu se simt apofizele spinoase dorsale).

- *Grebănul înfundat* apare mai rar la taurine. În acest caz linia superioară a grebănului se află sub linia superioară a trunchiului.

Animalele cu astfel de defecte se elimină de la reproducție. Prevenirea defectelor amintite se face prin asigurarea unor condiții corespunzătoare de furajare și întreținere, asigurarea mișcării active și exploatarea rațională a animalelor.

TĂRĂNIMEA ROMÂNĂ

UN TEZAUR?

După o vizită în Maramureș, unde a locuit la câteva familii de țărani, Patrice Godin, agricultor, se întoarce în Franța și spune:

„Romania nu are de ce să-si facă probleme că are prea mulți țărani”, „Există o mare speranță pentru România, această agricultură familială sau de proximitate, pe care am descoperit-o în Maramureș și care știu că funcționează bine în toată țara. Este agricultura în ferme de 2-3 ha, cu semințe locale, cu bălegarul ca singur îngrășământ acceptabil.

În ultimii 35 de ani, din cauza presiunii agriculturii intensive, Franța a pierdut întreaga viață rurală tradițională. Mai sunt doar o mână de mici fermieri, organizați în sindicate, care doresc revenirea, cel puțin parțială, a Franței și a UE la agricultura ecologică, țărănească.

Intrând în UE cu peste 4 milioane de țărani, Romania va ajuta să se salveze ultimii țărani ai Occidentului. În nici un caz, Romania nu are de ce să-și facă probleme că are prea mulți țărani. Țărănimea romană este un tezaur pentru salvarea

căruia tot mai mulți occidentali se vor bate în anii care vin.

Zeci de țărani romani sunt invitați în Occident pentru a vedea la fața locului cum sunt organizate structurile țărănești, și cum pot face bani din 5-10 ha cultivate cu cereale sau plante tehnice, cum trăiesc cu câteva zeci de găini, trei porci și două vaci, cum se susțin reciproc, semănând numai semințe din soiuri locale.

Țăranii vest europeni îi încurajează pe țăranii romani ca să nu se lase manipulați de companiile multinaționale care-i amăgesc cu producții mari și ieftine. Țăranii vest europeni îi încurajează pe „cei romani”, să continue să facă mămăliga din porumbul lor roșcat. Să fie siguri ca fermele mici și mijlocii sunt cele care vor asigura prosperitatea, și nu cele care au provocat dispariția meseriei de agricultor în Franța și în alte țări occidentale.”

Din cele arătate mai sus, rezultă o singură concluzie: că agricultura țărănească este viața unei națiuni.

LAPTELE AJUTĂ LA SLĂBIT

Laptele îi apără pe supraponderali de anumite boli și, mai mult decât atât, îi ajută să slăbească. Ultimele cercetări în domeniul nutriției au demonstrat că persoanele cu indice de masă corporală (IMC) mare se îmbolnăvesc mai rar de diabet, dacă obișnuiesc să consume lapte și produse lactate. De asemenea, acestea influențează nivelul colesterolului și valoarea tensiunii arteriale, reducând implicit riscul aterosclerozei, ca și al unor afecțiuni ale inimii și sistemului circular.

Faptul că surplusul de greutate de micșorează

prin consumul zilnic de lapte s-ar putea explica prin prezența calciului, care fixează în intestin grăsimile conținute în alimentație, împiedicând asimilarea lor în organism.

Un factor favorizant este și vitamina D, participând activ la metabolismul calciului. Corpul nostru își fabrică singur vitamina D în proporție de 80% însă pentru asta este nevoie de expunere la lumina solară. Așadar supraponderalii care fac multă mișcare în aer liber potențază efectele laptelui.

STATISTICI...!

Potrivit Institutului Național de Statistică (INS), în România, la 1 iunie 2025, numărul de bovine înregistrat s-a ridicat la 1,847 milioane de bovine, cu aproape 13.000 de capete mai mare decât în aceeași perioadă a anului precedent.

Nu în toate regiunile țării, însă, s-au înregistrat creșteri ale efectivelor.

Țara noastră are o evoluție pozitivă la numărul de bovine și la efectivele matcă, în creștere cu 1,7% față de luna iunie a anului trecut. Potrivit datelor INS, avem un număr mai mare de bovine față de anul precedent. Sursa creșterii este centrul țării, care a depășit trendul negativ din nord-estul, sud-estul, sud-vestul Olteniei, sudul Munteniei și Vestul țării.

Efectivele matcă au totalizat 1,223 milioane, în creștere cu 1,7% (+20.731 capete), în

comparație cu luna iunie a anului precedent.

Singura regiune în care s-a înregistrat o majorare a ponderii bovinelor a fost Centru, în timp ce în Nord-Est, Sud-Est, Sud-Vest Oltenia, Sud Muntenia și Vest numărul animalelor a scăzut.

În Nord-Vest și București-Ilfov efectivele au rămas neschimbate.

La efectivele de bovine, România s-a situat pe locul 10 în Uniunea Europeană, după Franța, Germania, Irlanda, Polonia, Spania, Italia, Olanda, Belgia și Austria.

În ceea ce privește densitatea la 100 ha teren, România s-a aflat pe locul 21, fiind urmată de Bulgaria.

MULSUL RAȚIONAL - CÂTEVA REGULI

Indiferent de sistemul de muls folosit, ca să se poată obține cantități maxime de lapte și grăsime, trebuie să se respecte următoarele reguli :

- mulgerea să se facă la ore fixe. Prin mulgerea la aceeași oră se formează anumite reflexe condiționate, care favorizează evacuarea completă a laptelui ;
- înainte de muls, este obligatorie pregătirea vacilor și a mulgătorilor, fapt ce asigură obținerea unui lapte igienic;
- mulsul trebuie să fie precedat, în mod obligatoriu, de masaj. Acesta , aplicat metodic, asigură creșterea producției de lapte și a procentului de grăsime, fiind un mijloc de influențare a dezvoltării țesutului glandular al ugerului;
- mulsul trebuie să înceapă imediat după masaj și să se execute cât mai rapid, iar metoda de muls folosită să corespundă particularităților individuale ale fiecărei vaci;
- mulgerea trebuie să fie cât mai completă. Mulgerea incompletă duce la scăderea producției de lapte și a procentului de grăsime și chiar la înțărare. Laptele rămas în uger este un mediu ideal

pentru dezvoltarea microorganismelor patogene, care pot provoca îmbolnăvirea lui;

- în timpul mulsului trebuie să se păstreze o liniște deplină, zgomotele și brutalizarea vacilor fiind cauze ale reținerii laptelui ;
- în timpul mulsului este indicat pe cât posibil ca vacile să fie cât mai liniștite, deci nu este recomandat să li se administreze hrană, atmosfera din adăpost influențând igiena laptelui obținut;
- înainte de muls nu se vor da în hrană fibroase care fac praf și nici nutreț siloz care imprimă miros specific laptelui. Înainte de muls, este obligatorie aerisirea adăpostului.
- numărul mulsurilor pe zi se va stabili de la caz la caz, în funcție de nivelul productiv, vârsta vacii și volumul ugerului. În prima lună după fătare, este indicată mulgerea de 3 ori pe zi; în continuare se vor mulge de 3 ori numai vacile care dau peste 15 litri lapte. Se vor mulge de 3 ori și o perioadă mai lungă de timp (2-3 luni) primiparele, chiar dacă nu dau producții mari, pentru a stimula dezvoltarea ugerului. Intervalul dintre mulsuri trebuie să fie, pe cât posibil, egal.

MAPAMOND - MAPAMOND - MAPAMOND

Sprijin pentru ferme de familie:

Guvernul din Turcia oferă gratuit până la 30 de bovine de reproducție, în cadrul unui program de dezvoltare a animalelor la scară largă. Este un program de sprijinire a creșterii animalelor în zonele rurale, care își propune să stimuleze producția locală și să sprijine fermele mici.

Ministerul Agriculturii și Silviculturii, a anunțat că în prima etapă a inițiativei au fost selectați 4.351 de beneficiari, care vor primi bovine gestante de reproducție, precum și asistență financiară.

Programul, prevede distribuirea bovinelor gestante de reproducție din fermele de stat către fermierii aprobați.

Acest program sprijină fermele de familie, fiecare producător autorizat primind între 5 și 15 animale de reproducție gestante, complet vaccinate.

Pentru medicii veterinari și inginerii agricoli, numărul de animale poate ajunge până la 30.

Selecția beneficiarilor se realizează prin intermediul unui software bazat pe criterii specifice, cu scopul transparenței și obiectivității. Se acordă prioritate: fermelor familiale cu mai puțin de 20 de animale; femeilor și tinerilor sub 41 de ani; medicilor veterinari, inginerilor agricoli și alimentari; fermieri din zonele afectate de cutremur și 19 districte agricole prioritare; producători care își pot asigura singuri furajele; membri ai cooperativelor agricole;

Pe lângă animalele gratuite, programul oferă o subvenție anuală de 1.500 de lire turcești per animal și încă 18.000 de lire pentru îngrijire și hrănire. Aceasta înseamnă că un fermier cu 15 animale va primi un venit lunar egal cu salariul minim. Participanții au acces la împrumuturi cu o perioadă de 3 până la 5 ani, inclusiv o perioadă de grație de doi ani și o reducere a dobânzii de până la 85%, Asigurarea animalelor, timp de un an, este acoperită de stat.

PROBLEME DE REPRODUȚIE CAUZE MAJORE

Cauzele majore în nerealizarea indicilor de reproducție sunt deficiențele de ordin tehnic, de organizare a reproducției, cele de exploatare și cele legate de sănătatea animalelor.

Deficiențele de ordin tehnic se referă la:

- pregătirea și conștiinciozitatea celor care fac însămânțarea

- alegerea momentului optim de însămânțare;
- calitatea materialului seminal etc.

Deficiențele organizatorice se referă la:

- planificarea necorespunzătoare a însămânțărilor și fătărilor;

- organizarea defectuoasă a depistării vacilor și vițelilor în călduri;

- nerecunoașterea la timp a vacilor și vițel-

lor în călduri;

- păstrarea necorespunzătoare a materialului seminal;

- conducerea defectuoasă a evidențelor zoo-tehnice etc.

Deficiențele legate de condițiile de exploatare se referă la:

- pregătirea vacilor gestante;

- igiena necorespunzătoare la fătare;

- lipsa mișcării active, înainte și după fătare;

- furajarea defectuoasă a vacilor etc.

La toate acestea se pot adăuga și tratarea cu întârziere sau fără eficiență a cervicitelor și metritelor, apariția unor boli care determină avortul.

CE ȘTIM DESPRE CELULELE SOMATICE

Conținutul cantitativ de celule somatice din lapte la vaci

În ceea ce privește proprietățile sanitare și igienice ale laptelui, acestea includ indicatori precum: contaminarea bacteriană generală, prezența substanțelor inhibitoare în lapte și conținutul cantitativ de celule somatice (SCC).

Numărul de celule somatice din 1 ml de lapte este un indicator dintre cele mai importante și informative în privința calității laptelui. O anumită cantitate dintre ele este întotdeauna prezentă în lapte, chiar și la vacile sănătoase, însă în cazul bolilor ugerului, numărul de celule somatice crește.

Principalii factori care afectează creșterea numărului de celule somatice din laptele vacilor:

Mulsul – un factor destul de semnificativ care afectează creșterea SCC și depinde de nivelul de cultură și de înțelegerea procesului de muls, de igiena ugerului și de gestionarea timpului vacii înainte și după muls.

Echipamentul de muls – aici, totul este clar și, din păcate, acest punct devine aproape motivul principal al creșterii SCC în majoritatea fermelor.

Mărimea fermei – cu cât ferma este mai mare, cu atât indicatorul de SCC este mai mic.

Este încă necesar să înțelegem că dimensiunea fermei afectează procese precum: mulsul, starea echipamentelor de muls, întreținerea vacilor, nivelul de alimentare și igiena de producere a laptelui la fiecare fermă.

Întreținerea vacilor – aici se ia în considerare efectul stresului termic și al confortului general, vacile care se află sub influența stresului termic pot reacționa prin creșterea SCC în lapte chiar și cu 100 de mii de unități.

O reacție similară poate fi observată în condiții de stres produs de frig, mai ales acolo unde diferențele zilnice de temperatură sunt mai mari de 15°C.

Greșelile de întreținere pot fi cauza leziunilor (rănilor) ugerului și mameloanelor și, ca urmare, crește riscul de infecție.

Alimentația – Aici, necesită o atenție sporită în primul rând, valoarea energetică insuficientă, deficitul de fibre, tulburări metabolice (cetoza, acidoza, hipocalcemie), deficitul de vitamine și de minerale care

reduc rezistența organismului la infecții.

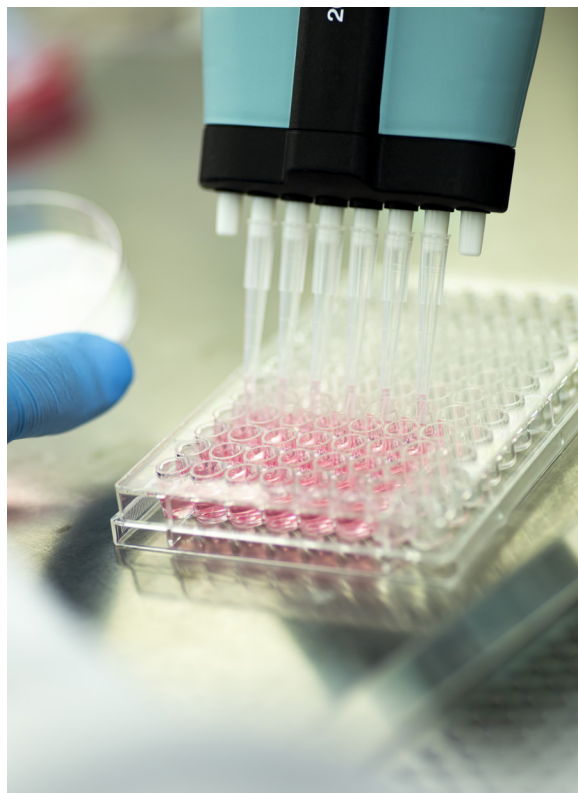
Igiena producerii laptelui care, la rândul ei, afectează foarte mult anume sănătatea ugerului.

Forma ugerului – defectele ugerului vor afecta sănătatea lui în ansamblu, astfel încât vacile cu uger care nu e prea potrivit pentru muls sunt mai predispuse să sufere de mastită, iar la vacile cu uger jos, există, de asemenea, o probabilitate mare de deteriorare și pătrundere a infecției.

Sănătatea ugerului – sunt mai mulți factori care afectează direct sănătatea ugerului: vârsta vacii, tehnica de muls, igiena de producere asupra tuturor perioadelor tehnologice și fiziologice ale vacii, managementul general al proceselor din fermă.

Vârsta vacilor – cu cât vaca este mai în vârstă, cu atât este mai probabil să aibă un conținut crescut de celule somatice în lapte.

Rasa – există rase care sunt mai sensibile la apariția bolilor glandei mamare, în consecință, ele și reacționează mai rapid prin creșterea SCC. Pot fi amintiți și unii factori genetici și ereditari care trebuie luați în considerare în munca de selecție.

CURIOZITĂȚI?

CEA MAI MARE FABRICĂ DE LAPTE DIN LUME.

Fabrica de lapte integrată, un proiect de 3,5 miliarde USD, va cuprinde o fermă cu 270.000 vaci.

În total, vor fi dezvoltate 117.000 hectare de teren agricol din cadrul a 3 hub-uri majore care vor integra producția de cereale, furaje, creșterea bovinelor și procesarea industrială a laptelui.

Aceasta inițiativă are un dublu obiectiv: creșterea securității alimentare a Algeriei și reducerea dependenței de importurile de lapte praf, în condițiile în care țara este al treilea mare importator mondial de astfel de produse.

DIMENSIUNILE PROIECTULUI SI OBIECTIVELE DE PRODUCTIE

Complexul va găzdui până la 270.000 de vaci de lapte și va produce anual aproximativ 1,7 miliarde litri de lapte crud. O parte semnificativă din această cantitate - aproximativ 100.000 de tone anual – va fi transformată în lapte praf destinat consumului intern, reducând drastic importurile și stabilizând prețurile. În prima etapă, până la finalul

anului 2026, vor fi crescute 50.000 de vaci urmând ca efectivul să crească treptat până la nivelul țintă în următorii 9 ani.

Lucrările de construcție vor începe în 2026, iar primele capacități de producție vor deveni funcționale până la sfârșitul anului 2027.

O companie germană va proiecta toate instalațiile de procesare – inclusiv săli de muls robotizate, sisteme de tratare a laptelui, evaporatoare, tunuri de uscare prin pulverizare înalte de 40 de metri și linii automate de ambalare. În plus, se vor implementa soluții avansate de control al calității, monitorizare și eficiență energetică, optimizate pentru condițiile climatice din deșertul saharian.

Proiectul este cel mai mare proiect integrat din industria lactatelor la nivelul mondial și un exemplu de parteneriat strategic între un stat și un investitor.

Fabrica se construiește în deșert și va produce anual 100.000 de lapte praf un - record mondial!

STĂRILE DE STRES, ÎN CAZ DE TRANSPORT AL ANIMALELOR

• **Stresul termic** este cauzat de căldură și se poate datora transportului nerațional (încărcare prea mare a mijlocului de transport, lipsa de aer în mijlocul de transport). Stresul poate fi cauzat și de frig și se manifesta prin tremurături și consum mare de energie.

• **Stresul mecanic** este cauzat de încărcarea și transportul defectuos, putând conduce la leziuni ale pielii și chiar ale țesutului de sub piele.

• **Stresul hidric** este cauzat de un aport insuficient de apă înainte și după transport. Având în vedere că apa în organismul animal este necesară pentru transportul gazelor, nutrienților, metaboliților și căldurii, și în același timp apa din organism dă posibilitatea animalului prin sudoare,

salivație și umezirea mucoaselor, să elimine căldura, rezultă că prin deshidratarea animalului datorită lipsei de apă, se ajunge la perturbarea funcțiilor reglatoare fiziologice, la concentrarea hemului, la perturbări în funcționarea rinichilor și la șoc.

• **Stresul digestiv** este cauzat de o alimentare (furajare) abundentă a animalelor chiar înainte de transport. Digestia, în acest caz, este asociată cu o creștere a necesității de sânge, deci se creează o competiție între vascularitatea musculară și cea digestivă. În acest caz activitatea respiratorie și circulatorie este deranjată mecanic, animalele având tendința de a vomita în timpul transportului.

ZOO...TEHNICA ?

DE POVESTE..!

Într-un sat liniștit, unde cea mai mare problemă a oamenilor era dacă plouă sau nu la timp pentru fân, trăiau doi vecini

Ani de zile s-au înțeles bine. Își mai împrumutau uneltele, mai stăteau la povești peste gard și uneori chiar ea câte un păhărel.

Dar într-o dimineață, liniștea între ei, s-a terminat.

Când au ieșit în curte și au văzut o vacă frumoasă, păscând chiar lângă gardul dintre terenurile lor.

— Uite vaca mea!, a spus unul, mândru.

Celălalt, care tocmai ieșea și el din grajd, s-a uitat lung.

— Cum adică, a ta? E pe partea mea de pământ!

— A trecut gardul, dar e a mea!

— Dacă e pe terenul meu, e a mea! a răspuns al doilea

Discuția s-a aprins. Într-o oră nu își mai vorbeau deloc,

— Mergem la tribunal! a spus unul

— Perfect! a spus celălalt. Și așa au făcut.

Au angajat avocați, au completat hârtii, au plătit taxe, au adus martori care spuneau fiecare ce știa.

Judecătorul asculta, nota, ridica din sprâncene și spunea:

— Vom relua procesul luna viitoare.

Procesul continua. Unul mai plătea o taxă.

Celălalt mai plătea un avocat. Un martor venea, altul pleca.

După câteva luni, au început să calculeze:

— Cred că am cheltuit mai mult decât costă vaca, zise unul.

— Și eu cred la fel... a aprobat celălalt.

Hai să vedem vaca!

Pentru prima dată, după multă vreme, cei doi au mers împreună.

Uimiti, au constatat că în tot acest timp, unul dintre avocați le "mulgea" vaca.

INTERNATIONAL - TOP MODEL

Crescătorii și specialiștii din SUA au adus Bruna în top. "Motivele" sunt evidente.

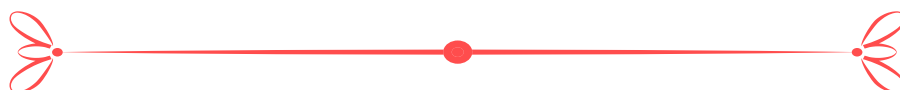
© Lea Jordan
Bylé Fishes Photography

SĂ CUGETĂM...SĂ CUGETĂM...SĂ CUGETĂM...

„Baza proprietății funciare este ferma de familie”.
Așa scrie în Constituție. În cea a Poloniei!

CUGET, DECI EXIST

- Unii oameni nu vor înțelege bunătatea din tine, iar tu nu vei înțelege răutatea din ei. Asta pentru că fiecare înțelege doar ceea ce poartă în suflet.
- Dacă crezi că educația este prea scumpă, stai să vezi cât va costa ignoranța.
- Învăț să iubești ceea ce ai, altfel o să te învețe viața să iubești ce ai pierdut.
- Dacă cineva nu știe să îți aprecieze prezenta, lasă-l să-ți regrete absența.
- Construiește întâi hambarul și apoi cumpără vaca.
- Fă-te prieten cu Dumnezeu și vei avea un prieten pe viață.
- Marea taină a vieții nu constă în a trăi, ci în a ști pentru ce trăiești.
- Cu cât este mai goală căruța, cu atât este mai mare zgomotul pe care îl face.
- Te poți împodobi cu penele altuia, dar nu vei putea zbura cu ele. Păsările știu asta, oamenii, nu.
- Nu merge unde te duce drumul. Mergi pe unde nu există exista un drum și lasă o urmă.
- Cine vorbește seamănă, cine ascultă culege.

Rasa” Brună” echilibrează perfect cantitatea cu calitatea și oferă cea mai bună combinație de lapte produs. Rasa este foarte competitivă pe volume cu valoare adăugată , datorită conținutului de grăsime și proteină.

FĂRĂMĂ DE SUFLET...

L-am rugat pe Dumnezeu să ia mândria de la mine și Dumnezeu mi-a răspuns: Nu. Mândria nu se ia, de ea trebuie să te lepezi.

L-am rugat pe Dumnezeu să-mi dea răbdare și El mi-a răspuns: Nu, răbdarea este cununa încercărilor. Ea nu se dă, ea se dobândește.

L-am rugat pe Dumnezeu să-mi dăruiască fericirea și Dumnezeu mi-a răspuns: Nu, Eu îți dau binecuvântarea, dar depinde de tine să fii fericit.

L-am rugat pe Dumnezeu să mă ferească de

durere și Dumnezeu mi-a răspuns: Nu, suferințele îl îndepărtează pe om de grijile lumesti și îl apropie de Mine.

I-am cerut lui Dumnezeu creștere duhovnicească și Dumnezeu mi-a răspuns: Nu, duhul trebuie să crească singur, Eu doar îl altoiesc ca să aducă roade.

L-am rugat pe Dumnezeu să mă ajute să-mi iubesc aproapele, așa cum mă iubește El pe mine, Dumnezeu mi-a spus: În sfârșit, ai înțeles ce trebuie să ceri!

ASOCIAȚIA CRESCĂTORILOR DE TAURINE "BRUNA SCHWYZ" - MARAMURES

www.asociația-bruna.ro